

Opgave 4 Europees toezicht op nationale mediawetgeving

Bij deze opgave hoort tekst 9 uit het bronnenboekje.

Lees tekst 9.

De richtlijn Audiovisuele Mediadiensten waarover in tekst 9 geschreven wordt, gaat onder andere over drie heel verschillende rechten die in Nederland al geheel of gedeeltelijk gelden:

- de vrijheid van meningsuiting,
- het recht op informatie en
- de onafhankelijkheid van een redactie.

Bij het vaststellen van deze rechten zijn verschillende actoren betrokken geweest en van elk van deze rechten is bepaald voor wie ze bedoeld zijn.

- 6p **16** Geef van elk van deze drie rechten aan door wie ze zijn vastgesteld en voor wie deze rechten in de eerste plaats zijn bedoeld.

In tekst 9 staan in de vetgedrukte tussenkopjes voorstellen om mediavrijheid en pluralisme te waarborgen. Het idee voor deze voorstellen wordt ingegeven door een omgevingsfactor (in de betekenis van het systeemmodel van politieke besluitvorming) die in tekst 9 te herkennen is.

- 3p **17** – Noem de bedoelde omgevingsfactor en geef van het citaat de regelnummers van tekst 9.
– Leg uit dat deze omgevingsfactor de aanleiding kan zijn voor het doen van de voorstellen uit tekst 9.

Zie de regels 46-56 van tekst 9.

De Europese Commissie heeft verschillende taken. Het Europees Parlement vraagt aan de Europese Commissie om een studie te gaan verrichten.

- 2p **18** Bij welke taak van de Europese Commissie past deze vraag van het Europees Parlement? Leg je antwoord uit.

Het Europees Parlement pleit voor ondersteuning van onderzoeksjournalistiek vanwege het democratische belang ervan (regels 30-35 van tekst 9).

Ondertussen wordt aan het democratische gehalte van het Europees Parlement zelf wel eens getwijfeld. Critici spreken dan van het ‘democratisch tekort’ waarmee niet één maar meerdere ‘tekorten’ aangeduid worden.

- 3p **19** Geef drie voorbeelden waaruit het ‘democratisch tekort’ van het Europees Parlement blijkt.

In de oorspronkelijke doelstellingen van de EU staat niet expliciet vermeld dat de EU regelingen zal treffen over de kwaliteit van de journalistiek. De EU besteedt daar nu wel aandacht aan. Gezien de argumentatie en voorstellen in tekst 9 is dat in lijn met de eisen die de EU stelt aan toetreders tot de EU.

- 3p **20** Geef twee eisen die de EU stelt aan landen die toetreden tot de EU en leg uit bij welke argumenten of voorstellen (geef ook de regelnummers) uit tekst 9 die eisen passen.

Met de resolutie probeert het Europees Parlement de journalistieke berichtgeving te vrijwaren van directe of indirecte invloeden vanuit politiek of economie. Dit streven is ook te herkennen in de uitgangspunten van de Nederlandse mediawetgeving en in enkele concrete uitwerkingen daarvan voor de publieke omroep.

- 1p 21 Geef één uitwerking van de uitgangspunten van het Nederlandse mediabeleid die bescherming moet bieden tegen ongewenste beïnvloeding vanuit de politiek.
- 1p 22 Geef één uitwerking van de uitgangspunten van het Nederlandse mediabeleid die bescherming moet bieden tegen ongewenste beïnvloeding vanuit de economie.

Zie de regels 46-53 van tekst 9.

Het Europees Parlement formuleerde een onderzoeksvraag voor de Europese Commissie. Die onderzoeksvraag is een beschrijvende vraag die ook opgevat kan worden als een verklarende vraag. De gegevens die dat onderzoek moet opleveren zullen door het Europees Parlement gebruikt worden voor een evaluatieve vraag.

- 1p 23 Geef een voorbeeld van zo een evaluatieve vraag.

Het onderzoek waar het Europees Parlement in de regels 46-53 om vraagt is bedoeld om beleidskeuzes te ondersteunen. Een verschil tussen dergelijk beleidsonderzoek en wetenschappelijk onderzoek is dat er meestal andere eisen gesteld worden aan de onderzoeksmethode. Bij beleidsonderzoek is de 'betrouwbaarheid' van informatiebronnen belangrijk terwijl het begrip 'betrouwbaarheid' bij wetenschappelijk onderzoek vaak niet verwijst naar de informatiebronnen maar naar de methode die gehanteerd is.

- 4p 24 a Leg uit wat betrouwbaarheid van informatiebronnen betekent en hoe die betrouwbaarheid van informatiebronnen bepaald kan worden.
- b Leg uit wat betrouwbaarheid in de wetenschap betekent en hoe de betrouwbaarheid van een methode die gebruikt is bij wetenschappelijk onderzoek vastgesteld kan worden.

Opgave 4 Europees toezicht op nationale mediawetgeving

tekst 9

Wijzigingen in mediawetten die het voor overheden makkelijker maken zich te bemoeien met de media in hun land, moeten jaarlijks op 5 Europees niveau worden gecontroleerd. Dit staat in een resolutie¹⁾ waarover het Parlement dinsdag heeft gestemd. Om mediavrijheid en pluralisme te waarborgen, moet de 10 richtlijn Audiovisuele Mediadiensten worden herzien en werkomstandigheden van journalisten worden verbeterd. (...)

15 **Het beschermen van journalisten tegen dreigingen**

Het Parlement wil de onafhankelijkheid van journalisten beschermen tegen druk van uitgevers, media-eigenaren, politieke- en economische lobby's. Voor redacteuren en 20 journalisten moeten er redactiehandvesten of gedragscodes worden opgesteld, omdat deze belangrijk zijn voor de redactionele onafhankelijkheid. Hiermee wordt voorkomen dat 25 eigenaren, regeringen of externe belanghebbenden zich met de inhoud van het nieuws bemoeien, stelt de tekst.

30 EP-leden willen dat lidstaten onderzoeksjournalistiek ondersteunen omdat deze vorm van journalistiek een democratische functie vervult en in sommige gevallen misstanden of 35 strafbare feiten onthult. (...)

Herzien van de richtlijn Audiovisuele mediadiensten

De richtlijn Audiovisuele Mediadiensten moet worden aangevuld met 40 minimumnormen voor de bescherming van het fundamentele recht op vrijheid van meningsuiting en informatie, mediavrijheid en pluralisme, stelt de tekst. (...)

45 **Precaire arbeidsomstandigheden**

Het Parlement vraagt de Europese Commissie om te bestuderen hoe de crisis en de daaruit voortvloeiende bestaansonzekerheid de journalistieke 50 gemeenschap beïnvloedt. Er moet dan vooral gekeken worden naar de schadelijke invloed op de mediavrijheid.

De resolutie is aangenomen met 539 55 stemmen voor, 70 tegen en 78 onthoudingen.

naar: Persbericht Europees Parlement, 21 mei 2013

noot 1 resolutie = motie